

CENTRE D'ESTUDIS BEGUETANS
Cal Pere Vell. Major 14, 08859 - Begues

ANNEX 3 a les al·legacions del CEB

Proposta per a la inclusió de la protecció legal específica del patrimoni de pedra seca i tradicional del terme de Begues en l'articulat de la *Modificació Puntual del Pla General d'Ordenació Urbana de Begues per a la Regulació del Sòl no Urbanitzable*.

Un dels aspectes més importants per protegir el territori no urbanitzable és tenir en compte la preservació, conservació i manteniment del patrimoni de pedra seca del terme de Begues. La protecció del patrimoni de pedra en sec és un recurs que al seu torn permet protegir la natura i el paisatge natural humanitzat a partir de diversos vessants d'actuació: protecció d'espècies animals i vegetals, salvaguarda de paisatges naturals i culturals, conservació de patrimoni arqueològic i històric, i conservació de les funcionalitats de les estructures de pedra seca. Cal tenir en compte la transversalitat dels valors d'aquestes estructures perquè està present en gran part de l'articulat de la *Modificació Puntual del Pla General d'Ordenació Urbana de Begues per a la Regulació del Sòl no Urbanitzable*. Des del CEB proposem la redacció d'un capítol específic per a la protecció del patrimoni de pedra seca i tradicional que pot redactat darrera de l'Article 53 Patrimoni històric i arquitectònic. Els motius pels quals ho considerem necessari es redacten a continuació.

Contextualització i valorització de la pedra seca

La majoria dels paisatges que coneixem i apreciem han estat conformats al llarg de la història per la pagesia, els ramaders i altres col·lectius que han disposat dels recursos naturals del territori, mitjançant la conversió del bosc en terrenys aptes per el conreu i pastures pel bestiar, l'extracció, magatzem, conducció i circulació de l'aigua, la transformació de matèries primeres en calç, carbó, ceràmica, vidre... És un fet constatable que des de fa anys l'activitat agrícola tradicional està patint un fort retrocés, la qual cosa propicia la desaparició dels camps de conreu i alhora els testimonis emblemàtics de pedra seca que hi ha al llarg i ample de la nostra geografia. En aquest sentit, la recuperació de paisatges agraris és un factor de sostenibilitat del territori a tenir en compte, sobretot, en territoris com Begues, on la pressió demogràfica i urbana afecta antigues zones agrícoles que esdevenen semiurbanes. Les activitats que es porten terme en aquests espais transformen els antics paratges agrícoles en llocs on la societat projecta les seves necessitats, de forma que el paisatge rep una empremta desconeguda. És per això que les estructures arquitectòniques agrícoles tradicionals, construïdes la majoria amb pedra i sovint en desús, es revaloren com a part del patrimoni cultural i esdevenen patrimoni històric, etnològic, paisatgístic, arquitectònic..., com és el cas de camins empedrats, sínies, pous de glaç, barraques de vinya, forns de calç, parets de pedra seca i altres construccions tradicionals de caràcter preindustrial.

CENTRE D'ESTUDIS BEGUETANS
Cal Pere Vell. Major 14, 08859 - Begues

La preservació del patrimoni en pedra seca no s'ha d'entendre solament com un valor museístic, acadèmic, divulgatiu o turístic, sinó també com un element funcional que ajuda a la preservació del medi ambient des de diferents vessants:

-Ecològic: l'arquitectura de pedra en sec s'integra plenament en el paisatge que l'envolta a partir d'un procés que inicia l'home i que consolida la pròpia natura. En aquest procés una gran varietat d'espècies vegetals viuen entre les seves pedres i formen part com un més dels seus elements, s'hi poden trobar tot tipus d'éssers vius que varien segons les condicions d'orientació, insolació i humitat del indret.

-Hidrològic: la conservació de les feixes delimitades per marges de pedra seca afavoreix la retenció d'humitat, i el control de la circulació i evacuació hídrica del territori.

-Forestal: un sistema de marges ben conservat actua de tallafocs, frena la desertització i atura la pèrdua de sòl, actua com a contenidor de terra facilitant la regeneració de les plantes.

-Agrícola: delimita i conserva antics espais agrícoles susceptibles d'ésser recuperats per a l'agricultura i la ramaderia mitjançant propostes de planificació territorial.

-Urbanístic: la salvaguarda i protecció d'aquest patrimoni pot esdevenir un fre al urbanisme especulatiu consumidor de territori i a les infraestructures que l'esquarteren.

Les construccions de pedra seca constitueixen la clau de volta per conèixer i estudiar les formes de vida i els oficis tradicionals sobre el territori del període preindustrial. Com a conjunt patrimonial de caràcter cultural, històric, arqueològic, etnològic, geogràfic, paisatgístic i mediambiental..., esdevenen fonts per a la recerca històrica i proporcionen informació a les diverses disciplines acadèmiques que hi conflueixen. Algunes dedicades a l'estudi del món del treball i econòmic (agrícola, ramader, industrial, explotació de recursos naturals), des del segle XVIII al primer terç del XX. I altres orientades a la investigació de facetes humanes que van des del vessant econòmic, patrimonial i social, al tècnic o sanitari.

Definició del patrimoni de pedra en sec

Es coneix com a construcció en pedra seca aquella estructura de pedra que no utilitza calç, ciment ni cap altre material de consolidació. Les pedres s'amunteguen una sobre l'altra formant fileres fins a aconseguir la forma i la construcció desitjades. La tècnica de la pedra en sec ha possibilitat un seguit de construccions de diferent magnitud i funció, però totes elles de gran utilitat per a les feines del camp. L'ús a què es destinaven es pot classificar a partir de la seva funcionalitat: [circulació i accés](#), [construccions agrícoles i ramaderes](#), [estructures hidràuliques](#), [habitacles](#), construccions per a [oficis artesanals](#), [arquitectures i formes modernes](#) (d'ús militar, jardineria, disseny) i artístiques. Les estructures arquitectòniques tradicionals d'època preindustrial (forns de calç, corrals, sínies, rajoleria, pallisses, cisternes...) construïdes amb una

CENTRE D'ESTUDIS BEGUETANS
Cal Pere Vell. Major 14, 08859 - Begues

consolidació de fang, morter de calç o argamassa (calç, arena i aigua) formen part de l'anomenada arquitectura rural amb valors i característiques constructives semblants als de la tècnica de pedra en sec, cal considerar-les totes com un conjunt homogeni.

Protecció legal del patrimoni de pedra en sec i tradicional de Begues

D'acord amb el marc legal vigent a Catalunya (Llei 9/93 de 30 de setembre del Patrimoni Cultural Català), l'eina bàsica per a la salvaguarda del patrimoni arquitectònic rural: en pedra seca, tradicional, masies i construccions annexes (pallisses, eres, basses, corrals, etc.), és la figura de Bé Cultural d'Interès Local (articles 15, 17, 25 i 39), o mitjançant la seva incorporació als plans especials i catàlegs de patrimoni cultural municipals regulats per la Llei d'Urbanisme. Per

això, és important disposar del cens de totes les estructures (localització geogràfica, identificació tipològica, descripció unitària) i proposar les polítiques i accions de conservació, consolidació, restauració, manteniment, difusió i dinamització cultural d'aquest patrimoni.

La normativa que l'afecti ha d'anar acompanyada d'un pressupost per al desplegament d'accions i activitats de catalogació, restauració, manteniment de construccions de pedra seca, organització de campanyes de sensibilització de caire divulgatiu i pedagògic, adreçades a apropar les persones d'una manera respectuosa a la natura, la tradició, el paisatge i la història.

Estat de conservació del patrimoni de pedra seca i estratègies d'actuació

Les noves zones d'expansió urbana de Begues han comportat i comporten la destrucció de barraques, marges, pous, corrals... Per exemple, la barraca de planta quadrada més gran de Begues, recentment restaurada, és dins d'una parcel·la, i el seu futur resta pendent de la necessària protecció legal¹. Les infraestructures i activitats industrials (carreteres, esteses elèctriques, pistes forestals, canteres...) representen un corró sense aturador, sovint els seus impulsors, planificadors i executors no han tingut cura ni respecte envers la conservació del patrimoni cultural, ni sensibilitat en la preservació del paisatge i la natura que el conforma. Vegeu per exemple la variant de nova construcció o l'impacte paisatgístic produït per les canteres de Montau que actuen d'immens i ostentós teló de fons de Begues.

En general les CPS que es conserven no reben cap manteniment dels propietaris, algunes barraques han estat restaurades amb ciment i dues restaurades amb tècnica tradicional. De les sis barraques que ha restaurat el CEB tres han necessitat ser restaurades per segona vegada degut a les destrosses produïdes per desaprensus. La resta de tipologies pateixen la mateixa deixadesa. Els pous per la perillositat que comporten o per estar encara en ús es restauren o senzillament es tapien. Els marges i feixes són els més descuidats, ja sigui per l'abandonament dels camps que protegeixen, la

¹ La barraca d'en Tot situada en una parcel·la de la urbanització Bon Solei II, es va restaurar el 20 de juny de 2009. Vegeu la convocatòria de voluntaris en el Butlletí número 92 del Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat.

CENTRE D'ESTUDIS BEGUETANS
Cal Pere Vell. Major 14, 08859 - Begues

seva relativa abundància, el desconeixement de la seva importància ecològica, o el poc respecte que susciten. Les rajolereries i els forns de calç són les tipologies més desconegudes i desateses. Els corrals relativament abundants a

Begues s'estan caient a trossos, algun d'ells ha estat remodelat com a magatzem amb poca fortuna. Els camins tradicionals resten abandonats o han estat malmesos per infraestructures com la variant que creua tot Begues, és el cas del camí de Sitges que ha estat seccionat per aquesta infraestructura. El CEB ha netejat manualment el camí de Vallirana com activitat d'urgència, ja que les màquines que havia disposat el propietari per netejar-lo mecànicament l'havien malmès en bona part.

En definitiva, es pot afirmar que el patrimoni en pedra seca de Begues està greument amenaçat pel desús de les funcions del món agrari i preindustrial, per l'impacte de les noves urbanitzacions i les noves infraestructures, el descuit de la majoria de propietaris, la manca d'ajuts institucionals per el seu manteniment, l'absència d'un cens que les localitzi, la inexistència d'una protecció legal adequada i pel vandalisme d'alguns individus.

Així doncs, degut el mal estat de conservació en que es troben les CPS de Begues és fa indispensable posar remei a l'actual situació de desprotecció, abandonament i destrossa generalitzada del patrimoni de pedra en sec i tradicional. Primer de tot cal acabar el catàleg de construccions de pedra seca i tradicionals de Begues, fins ara es disposa del catàleg de barraques (no completat per la dificultat que suposa la localització de noves estructures dins del bosc que ha envaït els antics conreus). Tot seguit cal que l'equip de govern apliqui la legislació de protecció necessària sobre tot el patrimoni de pedra en sec i tradicional, tot assenyalant les estructures que estan en bon estat i les que són reconstruïbles. Per garantir l'èxit, és primordial que l'Ajuntament i els propietaris es coordinin per tal d'assumir projectes de restauració i manteniment que es poden concretar en acords de custòdia de patrimoni, o col·laboracions destinades a la restauració d'espais marginats. No s'ha de deixar de banda la participació de les entitats privades i públiques que tenen cura del territori i del patrimoni: ADF, voluntaris forestals, agents rurals, policia municipal, CEB. També s'ha de comptar amb la participació voluntària dels col·lectius que estenen les seves activitats en el terme municipal: grups excursionistes, societat de caçadors, associació d'espeleòlegs, club ciclista... Tots plegats, participaran en un seguiment acurat de l'estat de conservació per tal de prevenir i evitar el deteriorament i/o destrucció de les estructures de pedra seca.

CENTRE D'ESTUDIS BEGUETANS
Cal Pere Vell. Major 14, 08859 - Begues

Esmenes particulars a l'articulat de la Modificació Puntual del Pla General d'ordenació Urbana de Begues per a la Regulació del Sòl no Urbanitzable

2. Planejament urbanístic vigent = pàg. 11-15

La protecció del patrimoni de pedra seca i tradicional, també masies, jaciments arqueològics, s'ha de portar a terme mitjançant la figura de Be Cultural d'Interès Local. La llista que s'exposa en la pàgina 14, que sembla que vol ser exhaustiva, és ampliable a partir del Catàleg de barraques de vinya i aixoplucs que disposa el CEB (vegeu www.pedrasecabegues.com), i el catàleg que s'ha de portar a terme de la resta de construccions de pedra seca i tradicionals (marges, rajolerries, forns de calç, sínies, pous d'aigua, cisternes, pou de glaç, etc). Vegeu també llistat de masies i corrals que es relacionen a l'Annex 1.

5.7. Patrimoni cultural = pàg. 58

Tot el patrimoni rural s'ha de conservar: patrimoni de pedra en sec (marges, barraques, pous, fonts...), patrimoni preindustrial (forns de calç, rajolerries, pou de glaç, sínies...), patrimoni arquitectònic (edificacions i àmbits d'interès en sòl urbà i en sòl no urbanitzable). S'ha de confeccionar un catàleg exhaustiu de totes les construccions de pedra seca de Begues. De les barraques ja es disposa d'un catàleg que encara pot ser ampliat (vegeu web www.pedrasecabegues.com). A part de la protecció que pugui establir la *Modificació puntual del pla general...* sobre aquest patrimoni, cal que el patrimoni de pedra seca i preindustrial tingui una protecció especial com a Be Cultural d'Interès Local.

El pla assenyala la protecció d'una sèrie d'arbres i alguna pineda, s'ha de tenir en compte també altres espècies i comunitats vegetals no arbòries. També hauria de prestar especial atenció a la conservació ecosistemes com les rieres, camps, erms, etc. Hauria de deixar clar que les neteges en les rieres i en boscos ben conservats s'haurien de fer manualment. A més, caldrà sempre identificar el tipus de planta que es pretén estassar.

El pla no contempla cap possible acció de restauració i plantació de vegetació. Així doncs, s'ha definir els tipus de plantes i arbres que poden ser introduïts, tenint sempre en compte la vegetació autòctona de Begues.

5.9. Paisatge = pàg. 62

No es fa cap referència a la pedra seca, element clau d'integració del paisatge de la plana de Begues i que cal conservar íntegrament si no volem canviar també el paisatge que conforma (vegeu Contextualització i valorització de la pedra seca). Segons l'Observatori del Paisatge (www.catpaisatge.net), la pedra

CENTRE D'ESTUDIS BEGUETANS
Cal Pere Vell. Major 14, 08859 - Begües

seca és un dels principals elements estructuradors dels paisatges rurals de Catalunya, de la conca mediterrània, així com també de molts racons del planeta, i constitueix un testimoni d'una activitat humana ancestral que ha modelat -i modela- un tipus determinat de paisatge: el paisatge de la pedra seca. Als paisatges de la pedra seca en conjunt i a l'arquitectura de la pedra seca en particular se li atribueixen arreu valors estètics, històrics, simbòlics i ecològics que van més enllà de la seva funció pràctica original.

1. Objectius de l'ordenació = pàg. 67- 68

Un dels objectius de la *Modificació puntual del pla general*...ha de ser específic per a la salvaguarda del patrimoni de pedra en sec i les construccions preindustrials de Begües. Ha de considerar els següents punts d'actuació: localització, identificació, conservació, restauració, manteniment, difusió i dinamització del patrimoni de pedra en sec (estructures construïdes amb la tècnica de pedra en sec: barraques, marges, clapers...), i les estructures arquitectòniques tradicionals relligades amb argamassa o altre tipus de consolidació que inclouen les construccions que representen el patrimoni preindustrial de Begües: corrals, pous, sínies, rajoleria, forns de calç, cisternes, pou de glaç...).

Capítol II: Disposicions generals

Article 17 Normativa específica dels usos i les activitats agrícoles = p. 92

Afegir a l'articulat: Els usos agrícoles respectaran tot tipus de patrimoni de pedra seca preexistent, es consolidaran i mantindran totes les estructures tradicionals.

Article 18 Normativa específica sobre els usos i les activitats ramaderes

Afegir a l'articulat: Els usos i activitats ramaderes es portaran a terme de forma que no siguin causa de deteriorament del patrimoni arquitectònic de pedra seca ni estructures arquitectòniques tradicionals (marges, pous, corrals barraques, abeuradors...).

Article 19 Normativa específica sobre els usos i activitats forestals = p. 93

Afegir a l'articulat: L'aprofitament del bosc no ha d'anar en detriment del patrimoni arquitectònic de pedra seca ni tradicional (marges, pous, barraques, cisternes, etc.). Les feines d'extracció de la fusta no hauran de malmetre els camins tradicionals ni els marges associats, ni la resta de patrimoni arquitectònic. Caldrà aplicar feines de reconstrucció, manteniment, consolidació quan calgui.

Article 26 Regulació especial per a la millora dels aprofitaments agrícoles = pàg. 98

Els marges, les vores i els desnivells en general han de tenir el pendent adequat per permetre la seva revegetació natural, sense que es permeti la construcció de murs de contenció. *Afegir:* Qualsevol paret i/o mur que s'aixequi haurà de ser construït amb la tècnica de pedra en sec amb pedra de la mida habitual.

CENTRE D'ESTUDIS BEGUETANS
Cal Pere Vell. Major 14, 08859 - Begües

Article 40 Règim general (Xarxa de camins)= pàg. 103

40.2. Especialment hauran d'abstenir-se de llençar deixalles, Afegir: desmuntar o endur-se pedres dels marges, produir sorolls...

Article 42 Modificacions i ampliacions de camins = pàg. 104

Afegir en article 42.2: S'hauran de respectar els marges dels camins i els elements que contenen (filloles, desaigües, fites) que en origen estan situats en aquestes vies de comunicació. En cas d'eixamplar aquests camins, els aixoplucs, barraques o altres construccions que puguin tenir adossades, s'hauran de tornar a refer amb la tècnica de pedra en sec.

Article 48. Condicions generals de les construccions agrícoles = pàg. 108

Afegir a l'articulat: Les noves construccions agrícoles no podran ser construïdes a partir de la destrucció d'altres preexistents de pedra seca o relligada. No es podran adossar construccions modernes ni elements desmuntables que desvirtuin les preexistents de pedra.

Article 49 Condicions generals de les construccions ramaderes = pàg. 109

Afegir a l'articulat: Les construccions ramaderes preexistents (corrals, tancats, passeres) podran ser reutilitzades per aquest ús, sempre que es respectin les estructures originals i que en cas de reconstrucció es faci amb materials i criteris que respectin l'estructura original.

Article 53. Protecció del patrimoni històric i arquitectònic = pàg. 111

53.1 Les administracions públiques, i especialment l'Ajuntament, han de vetllar per a la protecció, millora, conservació, Afegir: manteniment, difusió i dinamització dels elements d'interès del patrimoni cultural del municipi.

Article 54. Regulació general de l'ús públic

54.6 L'Ajuntament pot establir determinacions complementàries d'ordenació o limitació d'ús i accés públic en algun sector, per garantir la conservació de la fauna, la flora, la vegetació i el paisatge. Afegir: També pel patrimoni cultural: arqueològic, immaterial, arquitectònic de pedra seca i tradicional.

Afegir a l'articulat: l'Ajuntament junt amb els propietaris senyalitzarà convenientment el patrimoni arquitectònic del terme de Begües per tal de fomentar el respecte, el coneixement i la conservació d'aquestes estructures.

Afegir a l'articulat: Els elements del patrimoni cultural arquitectònic i natural de propietat privada no poden ser malmesos pel propietari sota cap concepte. El propietari ha de tenir cura de la seva conservació i manteniment. El mateix pels elements del patrimoni de propietat pública.

Article 59 Condicions generals del paisatge = pàg. 114

59.5 Les construccions d'abric tradicionals complementàries de l'ús agrari sense perjudici de les obres de manteniment i millora que siguin necessàries.

CENTRE D'ESTUDIS BEGUETANS
Cal Pere Vell. Major 14, 08859 - Begües

Afegir: Sempre tenint en compte de no malmetre i/o modificar les construccions de pedra seca i tradicionals.

Afegir a l'articulat: Les construccions tradicionals fruit de l'explotació del territori: construccions agrícoles i ramaderes, estructures hidràuliques, habitacles, circulació i accés construccions per a oficis artesanals, arquitectures i formes modernes.

Article 60 Construccions aïllades = pàg. 115

60.5 En totes les intervencions s'evitarà ocupar els terrenys amb major pendent. Quan siguin necessaris anivellaments, es procurarà evitar l'aparició de murs de contenció de terres. Afegir: en cas de fer-los es construiran murs en pedra seca,... i al final afegir: Sempre que l'alçada dels murs ho permeti es construiran en pedra seca de la mida habitual.

Article 62 Recursos hídrics = pàg. 116

62.1 Afegir: en fonts, basses, cisternes, pous d'aigua i sínies.

Afegir a l'articulat: La neteja de rieres, torrenteres, estanyols i altres recursos hídrics es realitzarà manualment sense màquines. Abans de començar els treballs, caldrà fer una anàlisi prèvia de les espècies vegetals que poden ser estassades.

Afegir a l'articulat: No es podran alterar les construccions de pedra seca vinculades a rieres i torrenteres: ponts (per exemple: pontarró de Can Enfruns, pontarró de mas Roig), conduccions d'aigua per a reg, aigüeres, etc.

Article 65 Elements de separació = pàg. 117

Afegir a l'articulat: els marges de pedra seca preexistents es respectaran com a refugi de biodiversitat i connector biològic. En el seu si nien ocells, es fan caus i són recer de plantes i arbustos d'especial interès per l'aliment de la fauna. A més formen part del patrimoni cultural i paisatgístic del territori. També s'han de respectar els clapers: estructures de pedra seca abundants en el terme de Begües. Es classifiquen en dos tipus: els que han estat construïts per apilament seguint un ordre, des de lluny poden ser confosos amb una barraca, i els que han estat el resultat d'un amuntegament desordenat de pedres sobreres de l'eixarmada.

Instrumentes de custòdia del territori= pàg. 118

Afegir : Article 71

També s'ha de comptar amb la participació voluntària dels col·lectius que estenen les seves activitats en el terme municipal: Centre d'Estudis Beguetans, ADF, grups excursionistes, societat de caçadors, associació d'espeleòlegs, club ciclista... Tots plegats poden ser protagonistes d'un seguiment acurat de l'estat de conservació del patrimoni natural i cultural, amb l'objectiu de prevenir i evitar el deteriorament i/o destrucció.

Capítol III Forestal

CENTRE D'ESTUDIS BEGUETANS
Cal Pere Vell. Major 14, 08859 - Begües

Article 73 = pàg. 120

73.4 S'han de mantenir els marges existents tals com murs de pedra seca...

Afegir: i altres estructures de pedra seca i tradicionals (barraques, clapers, forns de

calç, rajoleries, etc.), tanques arbustives, talussos vegetals i franges arbrades entre altres.

Molts dels antics conreus que el pla identifica a partir dels ortofotomapes estan dins el bosc i la majoria estan delimitats per marges. Si el pla vol recuperar antics conreus, cal tenir especial cura en la identificació de les zones marjades, avui dins del bosc i la conservació de les estructures de pedra seca preexistents (barraques, pous, cisternes, clapers, forns de calç, etc.). Aquestes zones marjades, ja sigui pel pendent de la muntanya, per la petitesa de l'explotació o per la dificultat de ser artigades, presenten una estructura i quantitat de marges que s'haurà de cartografiar. Així doncs, qualsevol nova recuperació d'espais de conreu haurà de respectar l'estructura preexistent de marges. El propietari tindrà l'obligació de conservar-los, reparar-los i mantenir-los, junt amb altres estructures de pedra seca identificades o qualsevol construcció de pedra seca que la malesa del bosc hagi amagat fins llavors.

73.6 Els usos d'investigació científica i... Afegir: creació artística hauran de ser respectuosos amb el medi físic i biològic...

Capítol IV Agrícola

Article 75 Regulació d'usos = pàg. 121-122

Afegir:

e. Usos artístics en el territori prèviament delimitat: instal·lació d'escultures i actuacions artístiques lligades a l'art de la terra (Land Art).

f. Usos científics lligats al desenvolupament sostenible: agrícola, ramader, geològic, meteorològic, faunístic, paisatgístic...

Capítol VII Edificacions de l'àmbit de la modificació puntual

83.2 Construccions ramaderes = pàg. 126

Cal identificar la resta de construccions de pedra seca i preindustrials de Begües: forns de calç, forns de vidre, rajoleries, sínies, pous, cisternes, basses i safareigs, pou de glaç, barraques, aixoplucs, espais marginats, clapers, ponts i pontarrons, passeres de bestiar, carrerades, camins (reial, del castell, Sitges, Vallirana...), abeuradors, fonts, arneres... La confecció d'un cens és de vital importància per poder tenir un llistat complet de tot el patrimoni de pedra en sec i tradicional del terme de Begües.